

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi poikkeuksista verohallinnossa noudatettaviin määräaikoihin ja laiksi leimaverolain 99 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki, jonka nojalla valtiovarainministeriö voisi antaa tarkempia määräyksiä verohallinnon määräaikaistehtävistä, jotka virkamiesten työnseisauksen vuoksi ovat jääneet tekemättä tai joita ei voida tehdä säädettyssä määräraajassa. Lakia ehdotetaan sovellettavaksi niihin tehtäviin, joiden määrääjät päättävät vuoden 1987 maaliskuun loppuun mennessä.

Leimaverolakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että lainhuudon myöhästymisen vuoksi määrättävästä korotuksesta ja arvopaperin luovutuksesta suoritettavan leimaveron maksamisen viivästymisen johdosta määrättävästä veronlisäyksestä voitaisiin myöntää huojoennusta.

Lait on tarkoitettu saatettaviksi voimaan niin pian kuin eduskunta on ne hyväksynyt.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

1.1. Laki poikkeuksista verohallinnossa noudatettaviin määräaikoihin

Välittömän verotuksen hallinnossa ja liikevaihtoverohallinnossa osittain lähes kaksi kuukautta kestäneen työnseisauksen vuoksi huomattava osa verojen ja maksujen määräämistä, maksuunpanoa ja kantoa koskeissa säädöksissä verohallinnon määrääjässä suoritettaviksi määräytyistä tehtävistä on jäänyt suorittamatta. Esimerkiksi veronkantolain mukaista verotulojen tilittämistä veronsaajille ei ole voitu oikeamääräisenä suorittaa. Kun viime huhtikuussa verotulojen tilitystä ei voitu tehdä, jouduttiin suorittamaan poikkeusjärjestelyjä. Näin on jouduttu menettelemään vielä kuluvasa toukokuussakin. Veronkantolaikiin ja eräisiin muihin lakeihin ja asetuksiin sisältyy säädöksiä verohallinnon tehtävistä, jotka on suoritettava määrääjässä. Eräiden tehtävien määräaika on sidottu verotuksen päättymiseen,

joka tänä vuonna siirtynee tavanomaisesta. Valtiovarainministeriö on vuodesta 1960 lähtien määrännyt verotuksen päättymään marraskuun alussa. Työnseisauksen päätyttyäkään kaikkia edellä tarkoitettuja tehtäviä ei voida määrääjässä suorittaa. Tähän ei riitä ylitöiden teettäminen, eikä myöskään lisähenkilökunnan palkkaaminen auta, koska tämän henkilökunnan kouluttamiseen kuluisi verohallinnon vakinaisen henkilökunnan aikaa. Verohallinnon nykyisten atk-laitteiden kapasiteetti ei riitä ruuhkautuneiden tehtävien suorittamiseen lyhyessä ajassa. Myös monet atk-sovellukset on tarkistettava tai kokonaan muutettava sekä rekisterit saatettava ajan tasalle. Töiden normaali aikataulu pyritään saavuttamaan niin pian kuin mahdollista. Jotta tämä voisi tapahtua riittävän yhdenmukaisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla koko verohallinnossa, on siitä annettava sitovia, lakiin perustuvia ohjeita.

Edellä sanotun johdosta olisi säädettävä laki, jonka nojalla valtiovarainministeriö voisi antaa tarkempia määräyksiä verohallinnon määräaika-

tehtävistä, jotka työnseisauksen vuoksi ovat jääneet tekemättä ja niissä huomioon otettavista määräajoista. Lain mukaan suorittamatta jääneet tehtävät olisi suoritettava joutuisasti siten, että tehtävät kokonaisuudessaan voidaan suorittaa mahdollisimman pian säädetyissä määräajoissa.

Säädettävästä laista huolimatta viivästyemisestä johtuvia korko- ja muita viivästymissuorituksia koskevia säännöksiä noudatettaisiin verolainsäädännössä säädetyllä tavalla. Laissa valtiovarainministeriölle annettu valtuus antaa sitovia ohjeita lain 1 §:ssä tarkoitettujen tehtävien suorittamisesta ei merkitsisi asiallista poikkeamista laissa säädetyistä määräajoista. Sitovat ohjeet antavat vain mahdollisuuden tehtävien suorittamiseen tarkoituksenmukaisella tavalla. Valtiovarainministeriö harkitsisi, miten kauan ylivoimainen este estäisi tehtävien suorittamisen määräajassa.

1.2. Leimaverolaki

Leimaverolain mukaan arvopapereita myytäessä tai vaihdettaessa suoritettava leimavero on maksettava kahden kuukauden kuluessa esittämällä verotoimistolle luovutuksesta tehty laskelma, joka on varustettava leimamerkeillä. Jos leimaveroa ei suoriteta määräajassa, on lain 100 a §:n nojalla suorittamatta jääneelle verolle suoritettava veronlisäystä markka sadalta jokaiselta kalenterikuukaudelta. Lainhuudatusta haettaessa suoritettava leimavero on lainhuudon myöhästymässä lain 19 §:n nojalla korotettava 20 prosentilla.

Leimaverolain 99 §:ssä on säännökset mahdollisuudesta saada hakemuksesta erityisistä syistä vapautus leimaveron suorittamisesta. Säännöksen mukaan leimaverosta voi hakemuksesta erityisistä syistä saada vapautuksen, jos kysymyksessä on päätös, pöytäkirjanote tai asiakirja, jolla on myönnetty tai vahvistettu jokin lupa tai oikeus. Muusta leimaverosta voidaan vapautus hakemuksesta erityisistä syistä myöntää vain niin sanotulle yleishyödylliselle yhteisölle.

Arvopapereiden siirrosta suoritettavan leimaveron maksaminen määräajassa on eräissä tapauksissa ollut mahdollista, koska leimamerkkejä ei ole ollut saatavissa eikä leimaverolaskelmia ole voitu esittää verotoimistoissa verohallinnon työnseisauksen aikana. Kun tämän johdosta leimaverolle määrättäväksi tulevaa lain 19 §:ssä tarkoitettua korotusta tai 100 a §:n nojalla määrättävää veronlisäystä eräissä tapauksissa voidaan pitää kohtuuttomana, ehdotetaan leimaverolakiin lisättäväksi säännös, jonka mukaan korotuksesta tai veronlisäyksestä voidaan hakemuksesta erityisistä syistä myöntää osittainen tai täydellinen vapautus. Tämän sisältöinen säännös on tarpeen muitakin vastaavia tilanteita varten. Myös muita veroja koskeissa säännöksissä on vastaava viivästyseuraamusten huojennussäännös. Esitetty säännös ehdotetaan lisättäväksi leimaverolain 99 §:ään uudeksi 3 momentiksi. Tällöin nykyinen 3 ja 4 momentti siirtyvät 4 ja 5 momentiksi.

2. Esityksen taloudelliset ja organisatoriset vaikutukset

Näitä vaikutuksia esityksellä ei ole.

3. Voimaantulo

Lait on tarkoitus saattaa voimaan heti, kun eduskunta on ne hyväksynyt. Poikkeuksista verohallinnossa noudatettaviin määräaikoihin annettua lakia sovellettaisiin tehtäviin, joiden määräajat päättyvät vuoden 1987 maaliskuun loppuun mennessä.

4. Säättämisjärjestys

Lakiehdotus olisi käsiteltävä valtiopäiväjärjestyksen 66 §:n mukaisessa säättämisjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

poikkeuksista verohallinnossa noudatettaviin määräaikoihin

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Verojen ja maksujen määräämistä, maksuunpanoa ja kantoa koskeissa säädöksissä verohallinnon määräajassa suoritettaviksi määrätty tehtävät, joita ei ole voitu tai voida verohallinnossa 18.—19.3.1986 sekä 2.4.—17.5.1986 olleen työnseisauksen vuoksi määräajassa suorittaa, on suoritettava joutuisasti siten, että verohallinnon tehtävät kokonaisuudessaan voidaan suorittaa niin pian kuin mahdollista säädetyissä määräajoissa.

2 §

Valtiovarainministeriö antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä 1 §:ssä tarkoitettujen tehtävien suorittamisesta ja niissä huomioon otettavista määräajoista.

3 §

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 1986. Sitä sovelletaan tässä laissa tarkoitettuihin tehtäviin, joiden määräajat päättyvät vuoden 1987 maaliskuun loppuun mennessä.

2.

Laki

leimaverolain 99 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti lisätään 6 päivänä elokuuta 1943 annetun leimaverolain 99 §:ään, sellaisena kuin se on 6 päivänä elokuuta 1982 annetussa laissa (617/82), uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 ja 4 momentti siirtyvät 4 ja 5 momentiksi, seuraavasti:

99 §

Valtiovarainministeriöllä on oikeus erityisistä syistä hakemuksesta myöntää osittainen tai täydellinen vapautus 19 §:n nojalla määrätystä korotuksesta ja 100 a §:n nojalla määrätystä veronlisäyksestä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 1986.

Helsingissä 30 päivänä toukokuuta 1986

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTOValtiovarainministeri *Esko Ollila*

2.

Laki

leimaverolain 99 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti lisätään 6 päivänä elokuuta 1943 annetun leimaverolain 99 §:ään, sellaisena kuin se on 6 päivänä elokuuta 1982 annetussa laissa (617/82), uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 ja 4 momentti siirtyvät 4 ja 5 momentiksi, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

99 §

Verohallituksella on oikeus ratkaista tässä pykälässä tarkoitettu hakemus, milloin poistettavaksi tai palautettavaksi pyydetty määrä on enintään 100 000 markkaa. Valtiovarainministeriö voi kuitenkin ratkaista periaatteellisesti tärkeän asian silloinkin, kun poistettavaksi tai palautettavaksi pyydetty määrä on 100 000 markkaa tai sitä pienempi.

Tämän pykälän 1 momentin nojalla annettuun päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta.

Valtiovarainministeriöllä on oikeus erityisistä syistä hakemuksesta myöntää osittainen tai täydellinen vapautus 19 §:n nojalla määrätystä korotuksesta ja 100 a §:n nojalla määrätystä veronlisäyksestä.

Verohallituksella on oikeus ratkaista tässä pykälässä tarkoitettu hakemus, milloin poistettavaksi tai palautettavaksi pyydetty määrä on enintään 100 000 markkaa. Valtiovarainministeriö voi kuitenkin ratkaista periaatteellisesti tärkeän asian silloinkin, kun poistettavaksi tai palautettavaksi pyydetty määrä on 100 000 markkaa tai sitä pienempi.

Tämän pykälän 1 momentin nojalla annettuun päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 1986.*